

Quickscan natuurtoets

Oude Brandenburgerweg in Bilthoven

In opdracht van Buro Ontwerp & Omgeving

Colofon

Rapportnummer : 1600
Projectnummer : 2668

Opdrachtgever : Buro Ontwerp & Omgeving
Contactpersoon : Dhr. J. van Luttikhuisen

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : Ing. R. Boerboom
Controle : Drs. L.M.A. Witjes
Status : Definitief

Datum : 17-02-2016

Foto voorblad : Plangebied

Wijze van citeren : Boerboom, R., 2016. Quickscan natuurtoets, Oude
Brandenburgerweg in Bilthoven. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

w www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Beschermde status plangebied	6
3.1 Natuurnetwerk Nederland	6
3.2 Natura 2000	7
4 Het ecologisch onderzoek	9
4.1 Methode	9
4.2 Resultaten	10
5 Flora- en faunawet	17
5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet	17
5.2 Wettelijke consequenties	22
6 Conclusie	23
Bijlagen	24
Bijlage 1 Impressie plangebied	25
Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	26

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Het plan is om in het plangebied een nieuw zwembad en woningbouw te realiseren. De heer Van Luttikhuizen van Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken bij deze plannen en heeft Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Oude Brandenburgerweg, Talinglaan en Kuifeendweg
Plaats: Bilthoven
Gemeente: De Bilt
Provincie: Utrecht

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de woonkern Bilthoven in de gemeente De Bilt (zie figuur 1). Het plangebied bestaat een aantal gemeentelijke en private percelen gelegen aan de Oude Brandenburgerweg, de Talinglaan en de Kuifeendweg. Het plangebied heeft in zijn totaal een oppervlakte van ongeveer 1,85 hectare. Binnen het plangebied is in de huidige situatie het oude zwembad Brandenburg met ligweide gevestigd, een vestiging van Sportcity, een waterpartij en een aantal beachvolleybalvelden aanwezig. Ten noorden van het plangebied is een grootschalige detailhandelsvestiging met parkeerterrein gevestigd (zie figuur 2).

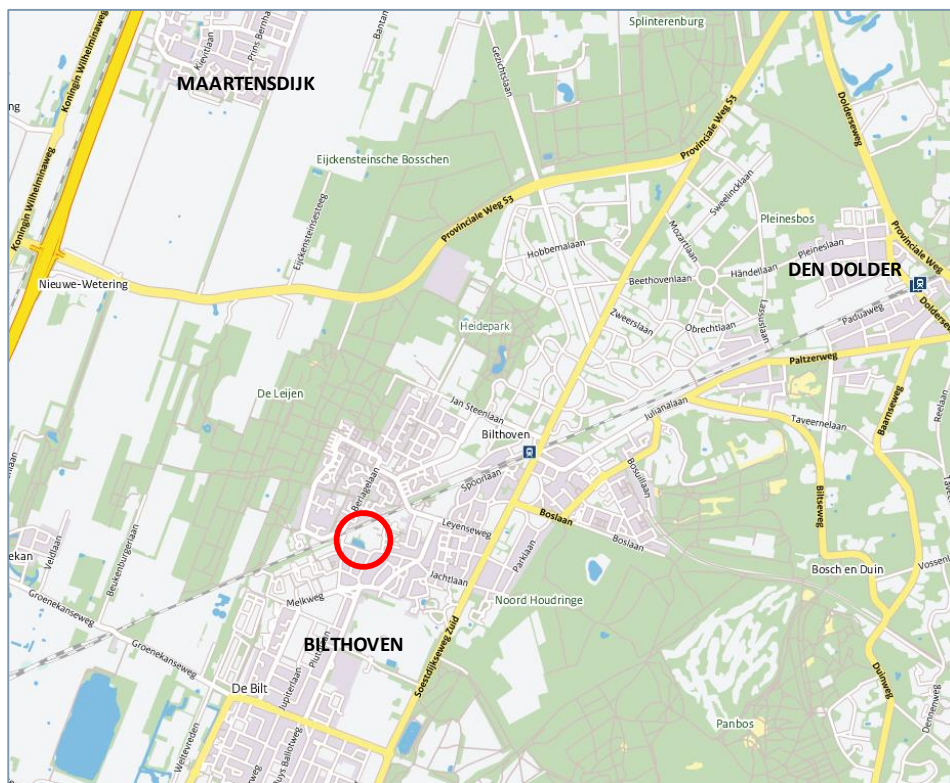
Het plangebied grenst aan de zuidoostzijde aan de Talinglaan, aan de zuidoostzijde aan de Kuifeendlaan, aan de noordoostzijde aan het terrein van de detailhandelsvestiging en aan de noordwestzijde aan een verenigingsgebouw met daarachter een tennisveld. Ten noorden van het plangebied loopt de spoorlijn richting Utrecht.

De beplanting in het plangebied bestaat onder andere uit een aantal plantvakken met heesters en bomen, (deels verruigde) gazons, gevelbeplanting, enkele hagen en de oeverzones van de waterpartij. Deze oevers zijn grotendeels dichtgegroeid met boomopslag en riet (zie figuur 2 en bijlage 1).

2.3 Geplande werkzaamheden

De beoogde ontwikkeling in het plangebied gaat uit van de realisatie van een nieuw zwembad op de gronden die thans in gebruik zijn als beachvolleybalvelden. Het bestaande zwembad Brandenburg zal dan worden geamoveerd. Op deze gronden, zullen dan ongeveer 15 tot 20 nieuwe woningen worden gerealiseerd. Eventueel zal ook een deel van de huidige waterpartij gebruikt kunnen worden voor de realisatie van woningbouw. Dit hangt nauw samen met de bodemkundige en waterkundige kwaliteit van de waterpartij, en eveneens met de akoestische situatie ter plaatse als gevolg van diverse geluid producerende bedrijven en maatschappelijke voorzieningen.

De exacte plannen voor de locatie zijn nog niet uitgekristalliseerd. Beoogd wordt om gedurende de bestemmingsplanprocedure tot een definitieve herontwikkelingsvariant te komen die vertaald kan worden in een planologische regeling.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood), bron: Google Maps, 2016.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Google Earth, 2016.

3 Beschermde status plangebied

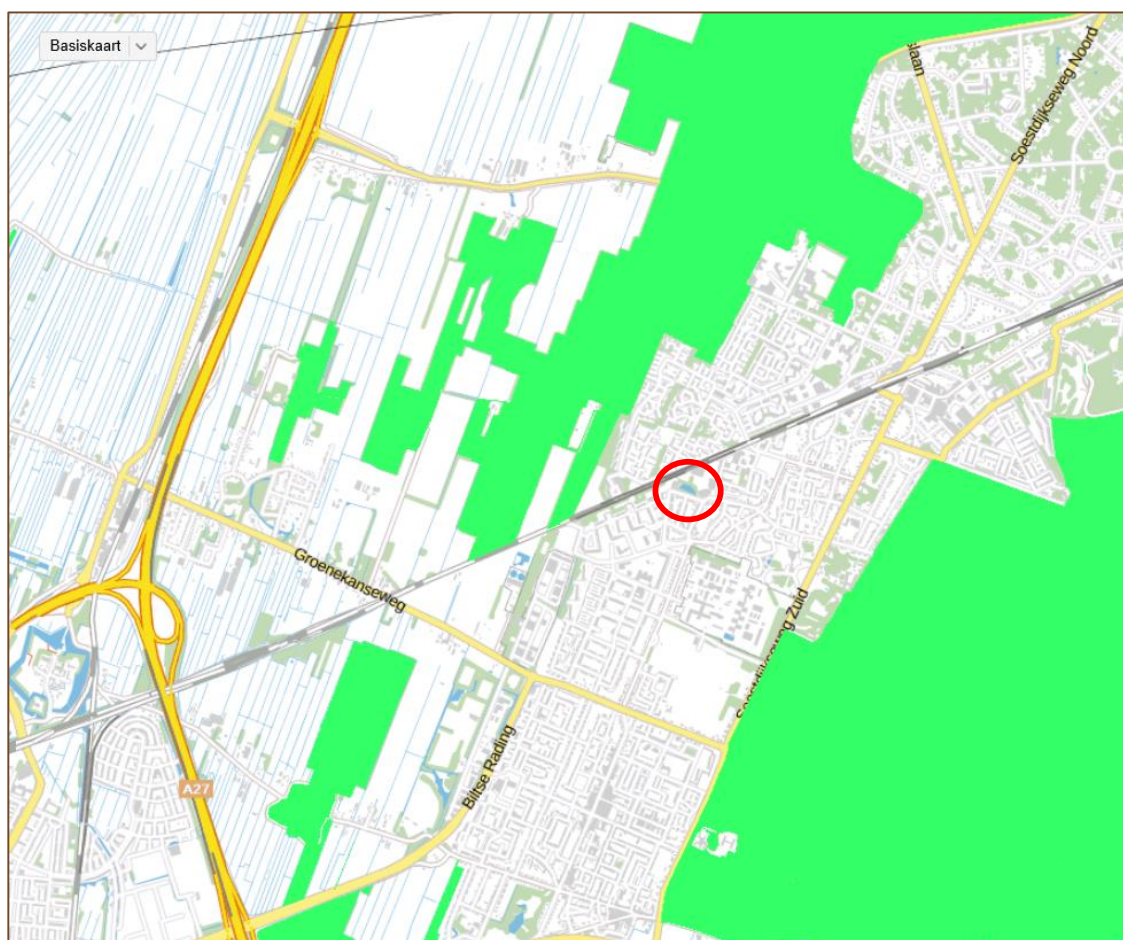
3.1 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Utrecht werkt aan de aanleg van het Utrechtse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Dit doet zij samen met natuurbeherende organisaties, particuliere terreineigenaren zoals agrariërs, gemeenten en waterschappen.

Door het NNN hebben dieren meer ruimte om zich te verspreiden, voedsel te zoeken en soortgenoten te vinden. Hierdoor nemen hun overlevingskansen toe. De ecologische ambitie van het NNN is opgenomen in het natuurbeheerplan. De basis van het NNN is de al bestaande natuur, zoals heiden, bossen, meren, moerassen en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Tussen de natuurgebieden worden natuurbruggen en natuurverbindingen (ecoducten en ecologische verbindingen) aangelegd om deze gebieden met elkaar te verbinden. Daarnaast is op veel plaatsen de bedrijfsvoering van agrariërs aangepast, zodat op hun grond weidevogels kunnen broeden of bijzondere planten kunnen groeien. Uiteindelijk ontstaat hierdoor een sterk netwerk van natuurgebieden.

3.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland en het plangebied

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 3). Ten zuidoosten en ten noordwesten van het plangebied bevinden zich gebieden welke zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het NNN. Het betreft hier onder andere de Ridderoordse Bossen, De Leyen, landgoed Beerschoten, de Hoogekampse Plas en het Heidepark, een (park)bosgebied met een vijver/ven. Deze gebieden liggen op enige afstand van het plangebied, vanaf circa 450 meter.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen), bron: Provincie Utrecht 2016.

3.1.2 Effectbeoordeling NNN

In het plangebied wordt een zwembad verbouwd in combinatie met woningbouw van ongeveer 15 tot 20 woningen. Er vindt geen ruimtebeslag op bestaande natuur plaats. Bij het toetsingskader van het NNN is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op het NNN zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden. De kernkwaliteiten van het NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt op circa 5,7 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur

4). Overige Nederlandse Natura 2000-gebieden (o.a. 'Gooi- en Eemmeer' en 'Kolland en Overlangbroek') liggen op grotere afstand, vanaf 15 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' (groen), bron: Provincie Utrecht 2016.

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' en overige Natura 2000-gebieden, de geïsoleerde ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' en overige Natura 2000-gebieden en de beperkte omvang van de geplande ontwikkeling in het plangebied zijn eventuele nadelige effecten op deze beschermde Natura 2000-gebieden niet te verwachten.

Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

4 Het ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna. In de NDFF zijn meer dan 100 databanken gebundeld, samen goed voor ruim 90 miljoen gegevens. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. In de NDFF is voor het plangebied en de omgeving gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten. Deze data worden indien noodzakelijk op kilometerhokniveau getoond.

4.1.2 Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	11-02-2016	12.30 uur	Half bewolkt, droog, 7 °C, wind 1-2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde plantensoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): brede wespenorchis en grasklokje.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): prachtklokje, steenbreekvaren en wilde marjolein.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde vogelsoorten:

- Aalscholver, appelvink, bergeend, blauwe reiger, boerenwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boomkruiper, boomleeuwerik, boompieper, boomvalk, bosuil, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, ekster, fitis, gaai, gekraagde roodstaart, gierzwaluw, goudhaan, goudvink, grauwe gans, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote lijster, grote zilverreiger, havik, heggenmus, houtduif, huismus, huiszwaluw, kauw, keep, kievit, kleine bonte specht, kleine zwaan, kneu, koekoek, kokmeeuw, kolgans, koolmees, koperwiek, kraanvogel, kramsvogel, kruisbek, kuifmees, lepelaar, merel, oeverzwaluw, ooievaar, pestvogel, pimpelmees, regenwulp, ringmus, rode wouw, roodborst, scholekster, sperwer, spreeuw, staartmees, stormmeeuw, tjiftjaf, toendrarietgans, torenvalk, tuinfluiter, tureluur, Turkse tortel, veldleeuwerik, vink, visarend, vuurgoudhaan, wespendif, wilde eend, winterkoning, witgat, witte kwikstaart, zanglijster, zilvermeeuw, zwarte kraai, zwarte roodstaart, zwarte specht en zwartkop.

Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen wel een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied.

Van de aangetroffen soorten boomvalk, buizerd, havik, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar, sperwer en wespendif zijn de nesten jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied of directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): aardmuis, bosmuis, egel, mol, ree en rosse woelmuis.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): dwergvleermuis spec.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde zoogdiersoorten voor kunnen komen in het plangebied en in de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker onbepaald en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): ringslang.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten en andere beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van de NDFF heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat naast bebouwing, verharding en beachvolleybalvelden voor een deel uit gazons, aangeplante bomen en struiken en de oeverzones van een waterpartij. Aan de oostzijde van het plangebied staan een aantal vrij forse platanen. De natuurlijke plantengroei is karakteristiek voor een voedselrijke bodem en bestaat onder andere uit algemene soorten als straatgras, robertskruid, zachte ooievaarsbek, smalle weegbree, bijvoet, paardenbloem, grote brandnetel, speenkruid, kruipende boterbloem, ridderzuring, bezemkruiskruid en stinkende gouwe.

De literatuur (zie paragraaf 4.2.1) maakt melding van de licht beschermde soorten brede wespenorchis en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1) voor de omgeving van het plangebied. Deze en andere licht beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied. Mogelijk komt in het plangebied de licht beschermde brede wespenorchis voor. Plaatselijk zijn geschikte groeiplaatsen voor deze soort aanwezig.

Matig en streng beschermde plantensoorten, waaronder de in de omgeving vastgestelde prachtklokje, steenbreekvaren en wilde marjolein (Flora- en faunawet, tabel 2), worden niet verwacht binnen het plangebied door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom, bodemgesteldheid en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen bevestigen dit. Op de gevels van de aanwezige bebouwing zijn geen steenbreekvarens of andere beschermde muurplanten aangetroffen.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: ekster, houtduif, sperwer, putter, wilde eend, grote bonte specht, winterkoning, roodhorst, ijsvogel, meerkoet, vuurgoudhaan, kauw, kokmeeuw en zwarte kraai. De opgaande begroeiing in het plangebied (met name rond de waterpartij) is geschikt als broedlocatie voor een deel van deze soorten.

Jaarrond beschermde nesten

Vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd zijn, met uitzondering van de sperwer, niet aangetroffen in het plangebied. De NDFF vermeldt het voorkomen van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, sperwer en wespendif voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif

Voor de boomvalk, buizerd, havik, ooievaar en wespendif ontbreken geschikte nestgelegenheden in de vorm van forse bomen in bosschages met voldoende rust en dekking. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek is een exemplaar van de sperwer aangetroffen in het plangebied. De sperwer wordt regelmatig als broedvogel in het stedelijk gebied vastgesteld. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen oude nesten of sporen van de sperwer in het plangebied aangetroffen. Door het intensieve gebiedsgebruik en het ontbreken aan bosschages met voldoende rust en dekking worden geen nesten van de sperwer verwacht. Sporadisch kan een foeragerende of overvliegende sperwer in het plangebied aangetroffen worden.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen verlaten na het broedseizoen de nestlocaties en trekken naar het zuiden. De vogels zijn ten tijde van het veldbezoek (februari) niet meer in Nederland. De gebouwen in het plangebied zijn niet geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw. Er zijn geen geschikte invliegmogelijkheden aan de gevels of de dakconstructie aanwezig. Ook hangen er geen speciale nestkasten voor de gierzwaluw.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt zowel in speciale nestkasten als in allerlei nissen/holen aan bebouwing, bruggen en sluisdeuren, hoofdzakelijk in de nabijheid van ondiep stromend water. Geschikte nestgelegenheden voor de grote gele kwikstaart ontbreken in het plangebied. Sporadisch kan een foeragerend exemplaar in het plangebied aangetroffen worden, met name bij de waterpartij.

Huismus

Er zijn geen roepende of foeragerende huismussen in het plangebied, en in de directe omgeving hiervan, aangetroffen. De gebouwen in het plangebied zijn niet geschikt als nestlocatie voor de huismus. Er zijn geen geschikte invliegmogelijkheden aan de gevels of de dakconstructie aanwezig. Ook hangen er geen speciale nestkasten voor de huismus.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, met uitzondering van enkele molshopen, geen (sporen van) beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. De mol is licht beschermd: Flora- en faunawet, tabel 1. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als leefgebied door nog enkele algemene, licht beschermde soorten als egel, haas, konijn en algemene (spits)muizen. De aanwezigheid van een deel van deze soorten wordt bevestigd door de literatuurstudie. In de literatuurstudie wordt verder melding gemaakt van de matig beschermde eekhoorn (zie paragraaf 4.2.1).

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als leefgebied door de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2). Het literatuuronderzoek (zie paragraaf 4.2.1) geeft de afwezigheid van de steenmarter voor het plangebied en de directe omgeving weer. Gezien het huidige/actuele verspreidingsbeeld van de soort in de omgeving van

Utrecht en Bilthoven en de recente uitbreiding in grote delen van de provincie Utrecht kan de steenmarter in en rond de het plangebied wel verwacht worden.

Eekhoorn

Mogelijk komt de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) voor in het plangebied. Van de eekhoorn zijn alleen de vaste verblijfplaatsen beschermd. Deze vaste verblijfplaatsen, in de vorm van boomnesten, zijn niet tijdens het veldonderzoek vastgesteld. De soort is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn geen sporen van eekhoorns (uitwerpselen, pootafdrukken of voedselresten) aangetroffen. Een vaste verblijfplaats van de eekhoorn wordt niet verwacht in het plangebied.

Steenmarter

Van de steenmarter zijn alleen de vaste verblijfplaatsen beschermd. In de aanwezige bebouwing zijn geen geschikte openingen naar potentiële verblijfruimten aangetroffen. Mogelijk worden enkele dichte beplantingen als tijdelijke dagrustplaats door de steenmarter gebruikt. Een vaste verblijfplaats van de steenmarter wordt echter niet verwacht in het plangebied.

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige matig tot streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Vleermuizen

De literatuur maakt melding van het voorkomen van de volgende vleermuissoort voor de omgeving van het plangebied: dwergvleermuis onbekend (zie paragraaf 4.2.1). Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. De bebouwing in het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. In het pand bevinden zich diverse open stootvoegen die toegang geven tot de spouw (zie figuur 5). Een verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen in het zwembadgebouw kan dus niet worden uitgesloten.

De aanwezige bomen beschikken in het plangebied niet over voor vleermuizen geschikte holten, kieren en/of gaten. Verblijfplaatsen van boombewonende soorten worden niet verwacht in het plangebied.

De ruimte rondom de aanwezige bebouwing is door het aanwezige groen geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. Met name de opgaande begroeiing rondom de waterpartij is geschikt als foerageergebied voor een soort als gewone dwergvleermuis. Het plangebied is echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen door de beperkte omvang en de aanwezigheid van ruim voldoende (alternatief) foerageergebied in de directe omgeving.

Figuur 5. Open stootvoegen in de gevels van het zwembadgebouw.

Amfibieën

Beschermden amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied kan mogelijk (plaatselijk) als landbiotoop voor weinig kritische soorten als de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (zie paragraaf 4.2.1) dienen. Deze soorten zijn licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). De waterpartij in het plangebied kan als voortplantingsbiotoop dienen voor algemene, licht beschermde soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Matig en streng beschermde amfibieën (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor strenger beschermde amfibieën. Geschikt voortplantingswater en landhabitat ontbreekt voor deze soorten. De aanwezige vijver is door de schaduwwerking, geïsoleerde ligging in de bebouwde kom en visstand ongeschikt als voortplantingswater voor kritische, streng beschermde soorten als kamsalamander of poelkikker (Flora- en faunawet, tabel 3). Er zijn ook geen waarnemingen van overige matig en streng beschermde amfibieën bekend uit de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Reptielen

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) waarnemingen bekend van de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3) in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen.

Ringslang

In de bos- en weidegebieden rondom Bilthoven, waaronder Landgoed Beukenburg en het Ridderoordse Bos, komt de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3)

voor. Er zijn echter ook enkele waarnemingen van individuen gedaan in de bebouwde kom van Bilthoven, in de directe omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). De waterpartij in het plangebied (zie figuur 6) is marginaal geschikt als leefgebied voor de ringslang. De vijver is voor een groot deel beschaduwd door aanwezige bomen, ligt geïsoleerd en heeft een beperkte omvang. Geschikte voortplantingsplekken (broeihopen) zijn niet aanwezig. Echter kan een zwervend, foeragerend of overwinterend exemplaar niet uitgesloten worden door de waarnemingen van de soort uit de directe omgeving.

Figuur 6. De waterpartij in het plangebied, potentieel geschikt als leefgebied voor de ringslang.

Vissen

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) in of rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissen aangetroffen.

De waterpartij in het plangebied bevat vermoedelijk een visstand met algemene, niet beschermde soorten als baars, blankvoorn, ruisvoorn, snoek en zeelt. De in de regio voorkomende beschermde vissoorten (zoals bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper) zijn gebonden aan ondiepe (snel)stromende watergangen. Deze soorten worden hier niet verwacht.

Ongewervelde dieren

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde dieren uit de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte leefgebieden.

5 Flora- en faunawet

5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

5.1.1 Flora

De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde soorten brede wespenorchis en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1). Tijdens het veldbezoek zijn geen groeiplaatsen van deze licht beschermde soorten in het plangebied vastgesteld. De licht beschermde brede wespenorchis kan in het plangebied verwacht worden. Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Matig en streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zoals prachtklokje, steenbreekvaren en wilde marjolein worden door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen niet in het plangebied verwacht. Groeiplaatsen van prachtklokje en wilde marjolein betreffen in deze omgeving, en dan met name in de bebouwde kom, hoofdzakelijk verwilderde tuinplanten. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.2 Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Door het ontbreken van nesten zijn broedgevallen van de boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif uitgesloten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Gierzwaluw en huismus

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheden aan de jaarrond beschermde gierzwaluw en huismus. De dak- en gevelconstructies van de gebouwen zijn ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. Ook hangen er geen speciale nestkasten voor de gierzwaluw of huismus. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Grote gele kwikstaart

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheden aan de jaarrond beschermde grote gele kwikstaart. Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Het plangebied is verder ongeschikt als nestlocatie voor overige soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het plangebied en directe omgeving behoren eveneens niet tot het essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze overige soorten.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied sporen van de licht beschermde mol (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen. Overige te verwachten soorten zijn eveneens licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Eekhoorn

Het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Geschikte vaste verblijfplaatsen in de vorm van boomnesten zijn niet aangetroffen. Nader onderzoek naar het voorkomen van de eekhoorn is niet noodzakelijk.

Steenmarter

Het voorkomen van de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen

sprake in het plangebied. De aanwezige bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor deze soort. Nader onderzoek naar het voorkomen van de steenmarter is niet noodzakelijk.

5.1.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja →

2. Biedt het gebouw mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Ja → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

3. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk

4. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijke verblijfplaatsen worden aangetast.

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van de te verwachten gebouwbewonende soorten (met name gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober. Ook kan de gebouwbewonende gewone grootoorvleermuis in het plangebied voorkomen. Voor de gewone grootoorvleermuis is één eerdere ronde noodzakelijk tussen 15 maart – 1 mei. Zie tabel 2 voor de onderzoeksinspanning, conform het vleermuisprotocol.

functie en onderzoeksconditie	gewone dwergvleermuis	gewone grootvleermuis	laatzvlieger
versie 27 maart 2013	Pipistrellus pipistrellus	Plecotus auritus	Eptesicus serotinus
kraamverblijfplaats			
periode van starttijd t.o.v. zonsondergang	(10 mei) 15 mei - 15 jul (20 jul)	15 mei - 15 jul (1 aug)	(10 mei) 15 mei - 15 jul (1 aug)
eindtijd t.o.v. zonopkomst *	0 min na	30 min na [maximaal donker]	0 min na
aantal & duur veldbezoeken	(30 min) 0 min voor 2 x 2 uur	(30 min) 60 min voor 2 x 2 uur	2 x 2 uur, 's avonds
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 30 dagen	tenminste (10) 30 dagen	tenminste (10) 30 dagen
werkwijze bij determinatie	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]	geluidswaarneming, opname [& sonogram]	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]
temperatuur hoger dan	(7 - 9°C) 10°C	5°C	(10 - 11) 12°C
windkracht minder dan	5 Bft (6 Bft)	3 Bft	5 Bft (7 Bft)
maximale neerslag	motregen	geen regen	motregen
zomerverblijfplaats			
periode van starttijd t.o.v. zonsondergang	(1 apr) 15 apr - 15 okt (1 dec)	(1 apr) 15 apr - 15 aug (1 nov)	15 mei - 15 sep (15 okt)
eindtijd t.o.v. zonopkomst *	0 min na	30 min na [maximaal donker]	0 min na
aantal & duur veldbezoeken	(30 min) 0 min voor 2 x 2 uur, waarvan ten minste 1 ochtend *	(30 min) 60 min voor 2 x 2 uur	2 x 2 uur, waarvan tenminste 1 x 's avonds
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 20 dagen	tenminste (10) 20 dagen	tenminste (10) 20 dagen
werkwijze bij determinatie	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]	geluidswaarneming, opname [& sonogram]	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]
temperatuur hoger dan	7°C	5°C	12°C
windkracht minder dan	5 (tot 6) Bft	3 Bft [jaagt ook binnen]	5 Bft (7 Bft)
maximale neerslag	motregen	geen regen	motregen
paarverblijf- & zwermplaats			
periode van starttijd t.o.v. zonsondergang [of tijdstip]	(15 jul) 15 aug - 1 okt (1 nov)	(15 mrt - 1 mei &) 15 aug - 1 okt	(1 aug - 15 okt)
eindtijd t.o.v. zonopkomst *	(0 min) 60 min na	0 min na [maximaal donker]	((15 min na) 30 min na)
aantal & duur veldbezoeken	0 uur voor, eerder bij kou 2 x 2 uur	0 uur voor 2 x 2 uur	(2 x 2 uur, waarvan tenminste 1 x 's avonds)
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 20 dagen	tenminste (10) 20 dagen	(tenminste (10) 20 dagen)
werkwijze bij determinatie	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]	geluidswaarneming, opname [& sonogram]	geluidswaarneming, altijd mogelijkheid opname [& sonogram]
temperatuur hoger dan	6°C	5°C	(10) 12°C
windkracht minder dan	5 (tot 6) Bft	3 Bft	5 Bft (7 Bft),
maximale neerslag	motregen	geen regen	motregen

Tabel 2. Voorgestelde onderzoeksinspanning naar verblijfplaatsen van te verwachten vleermuis-soorten conform het vleermuisprotocol (2013).

5.1.5 Amfibieën

Amfibieën zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde soorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker onbepaald en kleine watersalamander (Flora- en faunawet, tabel 1). De waterpartij in het plangebied is geschikt als leefgebied voor deze soorten. Voor deze licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Streng beschermde amfibieënsoorten worden niet in het plangebied verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.6 Reptielen

Reptielen zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3). Het plangebied is plaatselijk geschikt als leefgebied voor de ringslang.

Ringslang

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de ringslang bekend. De soort heeft een populatie in het buitengebied rondom Bilthoven. Er zijn echter ook individuen in de bebouwde kom aangetroffen op geringe afstand van het plangebied. De vijver in het plangebied is potentieel geschikt als foerageergebied voor de soort. Daarnaast zijn door

het regionaal voorkomen van de soort ook overwinterende individuen te verwachten op beschutte plekken als boomwortels, dichte beplantingen, toegankelijke kelders, stenenstapels, puinhopen etc. Door de geringe oppervlakte en marginale geschiktheid van het plangebied kan het plangebied niet gezien worden als essentieel leefgebied voor de soort. Aantasting van foerageergebied en migratieroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Het voorkomen van individuen kan echter niet geheel uitgesloten worden. De geplande herontwikkeling in het plangebied leidt dus mogelijk wel tot verstoring of vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen van de ringslang. Ook is er risico op verwonden of doden van individuen door de werkzaamheden. Gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of er vaste rust- en verblijfplaatsen van de ringslang voorkomen in het plangebied.

De meest succesvolle methode is het zoeken naar zonnende exemplaren in het voorjaar (april-mei), wanneer de dieren relatief traag zijn en veel tijd spenderen aan het opwarmen. Bovendien is in deze periode de activiteit van ringslangen het hoogst en is de trefkans op foeragerende exemplaren groter. Er dienen twee veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode april-mei, bij gunstige weersomstandigheden (zonnig, temperaturen van 18-22°C).

Overige beschermde reptielen worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor overige reptielensoorten.

5.1.7 Vissen

Matig en streng beschermde soorten vissen (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zijn niet in het plangebied aangetroffen. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde vissen uit de omgeving bekend (zie paragraaf 4.2.1). Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde vissen ook niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.8 Ongewervelde dieren

Beschermde soorten ongewervelde dieren zijn niet in het plangebied aangetroffen. Ook in de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelde dieren bekend uit de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.2 Wettelijke consequenties

5.2.1 Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

5.2.3 Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.4 Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op verblijfplaatsen van de genoemde soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober. Daarnaast is er voor de gewone grootoorvleermuis één extra ronde noodzakelijk in de periode 15 maart – 1 mei.

5.2.5 Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.6 Reptielen

Ringslang

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van de ringslang is noodzakelijk. Hiervoor dient er naar zonnende exemplaren gezocht te worden in het voorjaar (april-mei). Er dienen twee veldbezoeken uitgevoerd te worden bij gunstige weersomstandigheden (zonnig, temperaturen van 18-22°C).

5.2.7 Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.8 Ongewervelde dieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie 'Oude Brandenburgerweg in Bilthoven' kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soorten en soortgroep:

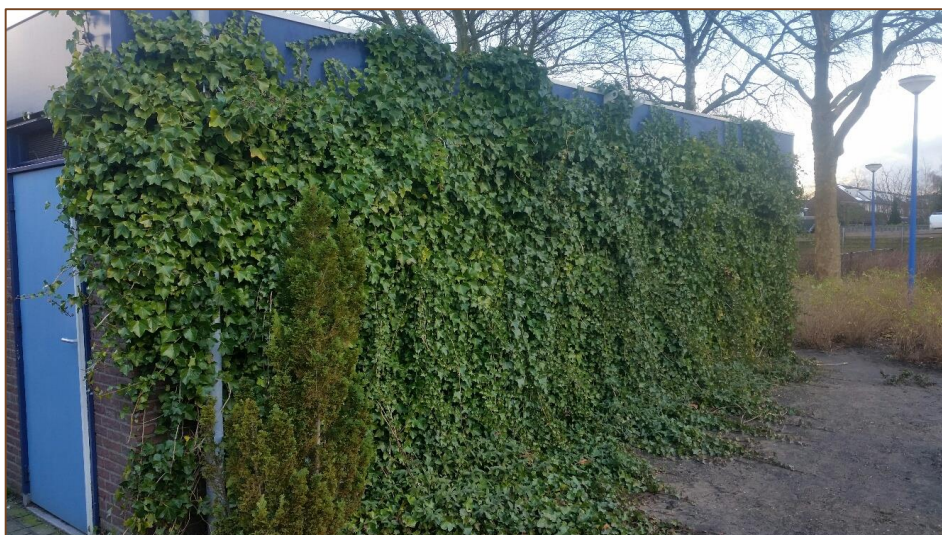
- Veermuizen
- Ringslang

Voor overige soort(groep)en is aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
